

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiează și se adresează redacției „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 240 Lei		Pentru publicațiuni oficioase, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.
Pe jumătate de an 120 „		
Pe un pătrar de an 60 „		
Un număr 5 Lei.		
Pentru străinătate pe un an 300 Lei.		

Bunurile școlilor confesionale.

Mai bine de zece ani au trecut de când statul nostru român a numit pe loc, în serviciul său, pe toți învățătorii noștri confesionali. Modestele școli, susținute de biata noastră biserică, și cari au dat pulsul de nealterată viață românească satelor din lungul și latul acestor frumoase dar sărace ținuturi, au trecut în grija statului. Acesta, după socotința — prea puțin îndreptățită — a unora, fiind el *o apă și un pământ* cu noi, s'a apucat să administreze singur treburile școlare din țara noastră. Biserica însă, prin această cedare de moment, n'a renunțat o clipă măcar la dreptul ei de a-și avea școli confesionale, primare și normale, așa cum de pildă eparhia noastră (ca de altfel toate eparhiile din provincia noastră mitropolitană) are o școală teologică, de prezent academie. *Cu atât mai mult nu se poate spune că biserica, mai precis singuraticile biserici parohiale, ar fi renunțat la bunurile lor constituite — pe timpul funcționării școlilor confesionale — dotație învățătorească.*

Bisericile noastre în general sunt sărace. Trecutul neamului care se confundă cu însuș trecutul Bisericii a fost un lanț de prigoniri. Multă vreme poporul român — ca și Biserica lui — nu s'au învrednicit de cele mai elementare drepturi, zise naturale. Cum putea atunci să ajungă această Biserică la o stare mai bună, căci de înflorire nu poate fi nici vorbă? Din puterile sale, sprijinite de neadormitul simț de jertfă al poporului ea și-a chivernisit atâta cât în vremuri de grele cercări a fost suficient pentru ferirea lui de înec în apele întunecului. Au susținut comunele noastre bisericesti școli primare, au susținut tot felul de instituții prie-

tene cu idealurile poporului; au contribuit la susținerea gremiilor konzistoriale, a curților episcopopești etc. Astăzi, în lumina întorsăturilor valutare, contribuția dată de ele se prezintă aproape fără de nici o importanță. Totuș comunele bisericesti, precum amintirăm, au încă unele averi, multe-puține, cari astăzi stau în serviciul statului: edificiile școlare și pe alocuri pământele date odinioară în folosința învățătorilor confesionali.

Cei cari nu cunosc proveniența acestor averi, și cu deosebire unii învățători, originari din Vechiul Regat, se comportă față cu ele ca și când ar fi vorba de anumite bunuri ale statului, comunelor politice sau ale școlii, sau — uneori ca și când acelea nu ar avea nici un stăpân.

Lucrurile însă nu pot dăinui așa, căci este vorba de averi câștigate cu grele jertfe, cu obolul văduvei și al săracului; ele reprezintă pe alocurea singurele averi de cari dispun bisericile.

De aceea ne bucurăm oridecâteori se întreprinde o luminare a celor cari nu sunt pe deplin dumiriți cu această gingașă chestiune. „Viitorul” organ al partidului liberal dela cârma țării, a publicat în 5 August anul trecut (Nr. 7659) sub semnătura d-lui Dr A. Cosma iunior un articol intitulat: „Chestiunea școlilor confesionale din Ardeal și Banat”. Autorul, după ce face un mic istoric al acestor școli, ajunge la chestiunea proprietății asupra clădirilor școlare. Și iată între altele ce spune: „Clădirile în cari erau adăpostite școlile confesionale și locuințele dascălilor, erau doar construite din banii bisericii... Este incontestabil dreptul de proprietate al bisericii noastre asupra tuturor zidurilor și realităților fostelor școli confesionale. Pe baza

acestui drept bisericile pretind plata chiriei pentru folosința clădirilor școlare“.

Am citat o parte din acest articol, publicat într'un organ al unui partid astăzi cu răspundere în conducerea țării. El reprezintă deci o părere serioasă, care dacă este acceptată de foruri înalte, urmează să fie acceptată și respectată de toată lumea.

Cuvântare

despre sectele religioase cari amenință legea străbună și temelile statului nostru.

Ce falnic, ce măreț se înalță către Stăpânul nostru al tuturor bisericile noastre în cari preoții vestesc dreapta și mântuitoarea credință. Și s'au ridicat cu multă trudă cu toată sărăcia ce bântue viața noastră zilnică și cât de minunată și de nepătruns este puterea ce ne leagă de biserica lui Hristos care este stâlp și întărire al adevărului.

Stâlp și întărire al adevărului, căci biserica noastră răspândește adevărul pe față, ca toți oamenii să-l urmeze și să-l apere împotriva tuturor atacurilor ce voesc să-l nimicească. Chiar Domnul nostru Iisus Hristos a venit pe pământ pentru a vesti adevărul în lumea plină de păcat și de minciună.

Adevărul este Domnul și pentru acest adevăr suntem datori să luptăm până la cea din urmă clipă a vieții noastre. Numai așa ne putem bucura de răsplata cea cerească și vom fi binecuvântați de urmașii noștri dacă vom ține cu neștrămutată tărie la credința, la legea păstrată ca un testament sfânt lăsat de Mântuitorul în biserica noastră ortodoxă.

Cine nu este mândru că face parte din această biserică?

Cu gura și cu inima să mărturisim că niciodată nu ne vom lăsa furați pe povârnișul rătăcirii. Doar este bine știut că baptiștii, nazarinii sau adventiștii ori alți sectari, veniți în mijlocul nostru din alte țări, nu au de partea lor adevărul. Fiecare dintre acești rătăciți are altă credință. Numai la noi în țară sunt cunoscute până astăzi 19—20 feluri de învățături greșite, iar în America sunt aproape 1000.

În decursul anului trecut s'au nimicit peste 30 de învățături de acestea căci nefiind dela Dumnezeu nu pot trăi și tot în decursul aceluiaș an s'au ivit alte 17 noi rătăcirii.

Și cu tot numărul lor mare aceste secte nu se vorbesc de rău una pe alta și mai ales nu se învinuesc că este greșită una sau alta. De pildă niciodată nu vei auzi pe un adventist

vorbind de rău pe un nazarinean sau baptist, sau să cârtească că au învățături greșite.

Se pare că sunt înțeleși, căci cu toții atacă numai biserica noastră, cece după ei ar însemna că numai biserica noastră ortodoxă nu învață adevărul iar cele o mie de feluri de secte sunt toate adevărate.

Dar mai curând se va opri apa Dunării în loc decât ca acești rătăciți să ne poată opri a ne închina în dreapta credință care ne-a luminat căile trecutului nostru plin de lacrimi și suferinți.

Căci cu noi este Domnul și Mântuitorul care a venit în lume să mărturisească adevărul.

Noi, urmașii miilor de mucenici suntem cari au purtat sfânta cruce cu multă vrednicie. Dar baptiștii de pildă, ai cui sunt și cu ce se pot lăuda? Baptiștii aceștia și toți sectarii în general n'au dragoste cu adevărat creștinească fiindcă nu este scris niciunde ca răul să-l îndreptăm prin cuvinte batjocuritoare, deșarte și păcătoase pentru alții, iar pentru ei măgulitoare.

Un membru al unei familii dacă vede vre-o greșală în familia sa este dator să lupte pentru îndreptarea aceluia rău iar nu să fugă, să dezerteze din familia sa ca apoi s'o batjocurească, așa cum fac sectarii cu biserica noastră care i-a primit prin baia sfântului botez și i-a ocrotit sub aripile sale calde. Ei fac așa cum spune sf. apostol Iacov: „Iar de aveți râvnire amară și prigonire întru inimile voastre, nu vă lăudați nici mințiți împotriva adevărului“ (3, 14).

Neamul nostru românesc nu prin o purtare ca a sectarilor a ajuns la starea de astăzi. Noi și moșii și strămoșii noștri n'au umblat cu născociri ticăloase. Nu ei au dreptul să tâlcuiască sf. Scriptură, ci numai biserica o poate tâlcui bine și adevărat.

Acel ce se lasă ademenit de minciunile lor, acela merge pe urma unui orb care se amăgește că vede.

În cărțile ce le aduc din străinătate sau le tipăresc cu bani străini, urmăresc răsturnarea ordinii publice, vestesc și săvârșesc fapte pentru care sunt traduși în fața judecății. Într'o broșură a lor vestesc că „sângele se va vărsa ca pulberea“ și atunci „oamenii în disperarea lor vor tăbărâ asupra păstorilor cari i-au înșelat“.

Sau într'o altă scriere a lor vorbesc de „Tronurile nesigure ale regilor“ sau într'alta se spune: „Pacea nu va fi asigurată decât prin venirea adevăratului prinț al păcii, atunci când toți nelegiuții vor pieri, când împărățiile acestei lumi se vor mătura ca pleava din arie“.

Dar dela sine se vede că aceste idei sunt departe de a fi cuprinse în sf. Scriptură. Căci dacă pacea nu va fi asigurată prin nici un fel

până la a doua venire, pentru ce se mai ostenească ei cu învățăturile lor, pentru ce popoarele se nizuiesc să asigure pacea prin o cât mai bună dreptate pe pământ.

Căci doar zice sf. ap. Iacov „Iar roada dreptății cu pace se seamănă celor ce fac pace“ (3).

Au doară în sf. Scriptură stă scris undeva că lumea va tăbăra asupra preoților?

Cel ce seamănă vânt, furtună va culege. Și așa fac sectarii.

Ideile acestea de răsvrătire între frați, ideile acestea de anarhie și desbinare ei le răspândesc cu bani străini și „cine își zidește casă cu bani străini asemenea este celui ce își zidește pietri pe mormânt“ (Isus Sirah 21).

Noi trebuie să ne opunem cu toată puterea ca învățătura lor greșită să nu patrundă în mijlocul nostru.

Odată o copilă a întrebat pe mama sa: ce este mai rău furtul sau minciuna? La care mama a răspuns că ambele sunt la fel. Dar fetița zise că minciuna e mai rea fiindcă lucrul furat se poate restitui dar minciuna nu, ci ea se leagă de om.

Și de sectari minciuna se va lipi căci minciuna au furat-o!

Să ridicăm deci către Dumnezeu glasul rugăciunii noastre și încrezători în dreptatea sa divină, să-l rugăm să ne apere sufletul de molima minciunilor rătăciților cari ca turul noaptea s'au furișat între noi.

Să ne apărăm biserica noastră strămoșească, să ascultăm de glasul slujitorilor ei și comorile noastre moștenite din străbuni să le păstrăm ca pe cele mai alese mărgăritare.

Să ne ferim a face ca acel locuitor din Persia care găvind lângă mare o cutie plină cu mărgăritare în neștiința lui le-a aruncat în mare și privea cu deslătare cum peștii se repezeau să le prindă. Și când a voit să arunce și ultimul mărgăritar, un om priceput s'a apropiat de dânsul și l-a oprit să arunce și ultimul mărgăritar ce-i mai rămăsese în cutie arătându-i de ce mare preț este.

Ei bine, eu adevărul vă vestesc vouă și în numele lui Hristos Domnul care vă va judeca în ziua dreptei judecăți mă apropii și din fața sfântului său altar vă îndemn nu aruncați mărgăritarul vostru plin de razele strălucitoare ale dreptului adevăr, în gura porcilor, sau în mare ca locuitorul din Persia, căci oasele străbunilor voștri nu vor avea odihnă în morminte și duhul lor vă va blestema. Ascultați de glasul păstorilor voștri luminați spre a nu pierde calea care duce la mântuire. Amin.

(Sfârșit)

Dimitrie Anușoiu preot.

La Cuvioasa Paraschiva.

Sf. evanghelie dela Luca VIII. 36-50.

A treia din sfintele evanghelii așezate pentru Duminica dela 14 Octomvrie este închinată Cuvioasei Maice Paraschiva. Evanghelia cuprinde epizodul întâmplat, în casa fariseului, între Mântuitorul Hristos și femeia păcătoasă. Zguduită prin trezirea conștiinței sale, această femeie intră în casă pe urmele lui Iisus, cade la picioarele Lui și plânge cu amar. Cu lacrimile plânsului ei și cu nardul ce ținea în mână spală picioarele Domnului, ștergându-le în urmă cu părul capului său.

Fariseul, uimit de răbdarea marelui său oaspe și poate stingherit de nepoftita intrare a acestei femei, stătea nedumerit văzând toate acestea. Dar, ca să spulbere orice nedumerire, Mântuitorul îi spune lui Simon pilda celor doi datornici, și Simon înțelege; el înțelege și iertarea pe care Mântuitorul o dă ei pentru păcate, căci i-a grăit femeii așa: „*iartă-ți-se fie păcatele tale... Credința ta te-a mântuit, mergi în pace*“.

Aceasta este evanghelia sfintei.

Cuvioasa Paraschiva n'a păcătuit mult în tinerețea ei, deși viața ei ca și viața părinților ei — și a tuturor din noi — se scurge în mijlocul atâtor păcate.

Ca și această femeie din sfânta evanghelie, cunoscută sub numele de Maria egipteanca sau păcătoasa Marie, sfânta a pornit, încă din fragedele ei tinerețe pe urmele lui Hristos. Au încălzit-o mult cuvintele Lui: „*cel ce voește să vină după mine... să-și ia crucea sa și să-mi urmeze mie*“. Paraschiva și-a luat crucea căutând să-i urmeze Domnului. Ea l-a căutat în nenumăratele ei drumuri „bând numai apă de izvor și frântă de oboesală întrebuița o rogojină drept așternut; îmbrăcămintea sa era o haină trențuroasă, dar sufletul foarte împodobit“, cum zice scriitorul vieții sale. „*Neconținut cânta laude lui Dumnezeu, vărsând râuri de lacrimi*“. Cuvioasa îl găsisse cu adevărat, căci Lui îi urma, și Lui îi dăduse toată podoada sufletului ei. Astfel ajunse ea, mireasa Domnului, sfânta noastră căreia îi cântăm an de an laude și-i proslăvim faptele și viața ei minunată.

*

Femeia, pricină apropiată a păcatului, ne este înfățișată în aceste exemple cu adevărat în intimă legătură cu păcatul. Cea din evanghelie a păcătuit, cealaltă l-a avut în sine: o.i nu prin femeie a intrat păcatul în lume?

Păcatul produce suferințele cele mari. Și femeia s'a făcut părtașă acestor suferinți, căci la alungarea ei din raiu, Dumnezeu i-a zis: *voi înmulți durerile nașterii tale.* Dar suferințele sunt și morale, durerile sufletesti. Asemenea dureri a încercat femeia păcătoasă, și ele i-au deschis ochii lăuntrici, arătându-i drumul mântuirii. Lacrimile ei ca și lacrimile Paraschivei, au fost lacrimi de pocăință, de durere pentru păcatele sale și pentru păcatele lumii acesteia. Pocăința, adică părerea de rău pentru faptele noastre rele sunt primul pas în drumul mântuirii noastre trupești și sufletesti.

Și ce este acum izbânda supremă a pocăinții, care nu găsește seamăn mai sincer și mai sguđuitor ca în lacrimile și durerea femeii? Este *iertarea* păcatelor. Această iertare a dobândit-o, în uimirea fariseului femeia păcătoasă; a dobândit-o Cuvioasa Maică Paraschiva, și o dobândesc toți oamenii — femei ca și bărbați — cari plâng pentru păcatele lor. Căci zice Domnul: *fericiți sunt cei ce plâng, că aceia se vor mângăia.*

Din sfaturile Părinților apostolești.

Ignatie Purtătorul de Dumnezeu — între altele scria Smirnenilor aceste prea frumoase sfaturi: „Cinstește, fiule, pe Dumnezeu și pe Impăratul. Iară eu zic: Cinstește adică pe Dumnezeu, ca pe un pricinuitoriu și domn al tuturor. Iară pe episcop, ca pe arhiereul lui Dumnezeu, chipul Lui purtându-L, după începătorie adică al lui Dumnezeu, iară după arhierie al lui Hristos. Și după aceasta, trebuie a cinsti și pe Impăratul. Că nici este vre-unul decât Dumnezeu mai mare, sau potrivit întru toate cele ce sunt. Și nici în biserică este mai mare decât episcopul, ieratefsind (slujind) lui Dumnezeu pentru mântuirea a toată lumea... Cel ce cinstește pe episcopul, de Dumnezeu se va cinsti: Precum cu adevărat, cel ce îl necinstește pe el, de Dumnezeu se va osândi... Că preoția este care pricinuește între oameni toate bunătățile, asupra căreia cel ce îndrăcește, nu om necinstește ci pe Dumnezeu și pe Hristos Iisus, pe Arhiereul cel singur și întâi născut după fire al Tatălui...”

Crâmpeie din viață.

Filozoful Crates și banii.

Filozoful Crates din Theba contimporan cu Alexandru cel Mare a considerat ca deșertăciune bogățiile — cum spune Ieronim. Se trăgea din familie bogată. Intr'o zi a aruncat în mare o mulțime de bani de aur zicând: În adânc cu voi poște diavolești, mai bine vă înec eu decât voi pe mine. Vedem dar că încă păgânii erau de părerea, că bunurile lumii acesteia nu conduc la desăvârșire. (trad.)

Pietrele scumpe.

În Alexandria a trăit o femeie foarte bogată, care se ruga mult dar milostenii nu prea făcea. Intr'o zi a cercetat-o un călugăr din pustie și i-a făcut propunerea ca cu puțini bani să câștige niște pietri scumpe și prețioase. Călugărul i-a spus că pentru 500 arginți îi poate câștiga diamante, topaze, smaragde, hiacinte etc. Femeia cu cea mai mare bucurie i-a dat banii, iar călugărul i-a promis, că în curând își va vedea obiectele dorite. A trecut un timp îndelungat și femeia încă nu primise ceea ce aștepta. Atunci a trimis un servitor la călugăr să-l întrebe în cauză, iar acesta a poftit pe femeie a doua zi la sine să-și vadă pietrele scumpe. Ajungând femeia acolo a văzut o mulțime de săraci și nevoiași. Arătând spre ei călugărul a zis: Iată aici sunt pietrele tale scumpe. Pe aceștia i-am îmbrăcat și i-am săturat cu banii tăi. Dacă nu-ți place fapta nobilă ce am săvârșit, îți restituie paralele îndată. Femeia a zis: Ce rușine pentru mine că întâi prin viclenie m'ai înduplecat să fac fapte de milostenie. Faptele milosteniei sunt într'adevăr pietri scumpe, căci ele ne împodobesc înaintea lui Dumnezeu. (trad.)

Cea mai frumoasă mână.

Intr'o societate mai multe dame își priveau mânilor, care ar avea mâni mai frumoase. Au cerut părerea unui domn care era de față. Acesta a cerut să vadă mânilor damelor și le-a zis: Durere, nu vă pot da acum nici un răspuns. Ar fi trebuit să întreb mai întâi săracii. Cea mai frumoasă mână este adică aceea, care dă și face milostenii. Virtutea-l face pe om frumos înaintea lui Dumnezeu. Fără aceasta nu este nici o frumusețe în lume. (trad.)

Nicolae Văleanu preot.

Vorbește, Doamne, căci robul tău ascultă.

(Predică pentru copii)

Iubiți copii. Ați început un nou an școlar, iar azi ați venit la sfânta biserică, să începem iarăș cântările și rugăciunile noastre. Vă întreb, cine v'a chemat și cine vă trimite pe voi la școală și la sfânta biserică? Știu ce veți răspunde: că la școală vă chiamă învățătorii, la biserică preoții, iar de trimis vă trimit părinții și la școală și aici. Așa veți răspunde, fiindcă vouă așa vă pare. Ca să știți cu adevărat, cine vă chiamă și cine vă trimite, vă citec azi ceva din sfânta Scriptură despre un copil ca voi.

Să vă spun întâi, cine a fost acel copil. Locuia în muntele Efraim un om, Elcana și soția sa, Ana. Nu aveau copii. Femeia se ruga lui Dumnezeu să-i dăruiască un copil. Rugăciunea a fost ascultată. Dumnezeu i-a dăruit un copil. Numele copilului a fost Samuil. Când a fost copilul de un an, maica sa l-a dus la biserică și l-a dat să fie crescut acolo. Un preot cu numele Eli îi purta de grije. Și acum, iată ce scrie sfânta Scriptură despre Samuil, când se făcuse mărișor, cam de vârsta voastră. (Se va citi I. Samuil 3, 1-10.)

Să încheiem citirea. Acest Samuil a ajuns unul din cei mai mari prooroci. Precum ați auzit, în acea noapte însemnată, când Samuil dormea, Dumnezeu l-a chemat și lui i se părea că Eli, preotul care-l creștea, l-ar fi chemat. Când apoi a înțeles că nu preotul, ci însuș Dumnezeu l-a chemat, a răspuns: Vorbește, Doamne, căci robul tău ascultă.

Vedeți, așa vă pare și vouă, că părinții vă trimit și că noi, învățătorii și preoții, vă chemăm la sfânta biserică. Cu adevărat însă nu noi, ci însuș Dumnezeu vă chiamă și vă trimite prin noi. Cum?

Un copil, Niculiță, privea la un lucru nou ce văzu el în casă. Cum nu se putea dumiri, întrebă: „Tăticule, ce-i cutia asta cu șuruburi și cu fire?” Tatăl său suci de un șurub și din cutie se auzi o cântare. Niculiță se miră și mai mult: „Tăticule, cine cântă în cutie?” Tatăl său i-a spus: „Cutia e un aparat de radio. Departe, la București cântă un cor. Acolo e prinsă cântarea de un aparat, care o împrăștie în toată tumea. Cine are o cutie de asta, un aparat de radio, aude cântarea”. „Tăticule, întrebă Niculiță, oare și Dumnezeu așa trimite oamenilor vorbă, prin radio? De unde știu oamenii să spună copiilor voia lui Dumne-

zeu? Poate cutia noastră să prindă și cele ce spune Dumnezeu din cer?”

Tatăl său i-a spus: „Nu, scumpule, cutia aceasta nu poate. Dumnezeu a dat oamenilor aparate mult mai minunate. Vezi tu, tații și mamele, învățătorii și preoții au inima lor. Cu inima prind și înțeleg ei poruncile lui Dumnezeu și apoi le spun copiilor. Sunt copii, cărora li se pare că tații și mamele, sau învățătorii și preoții poruncesc una sau alta. Tu să știi și spune și altora, că prin inima lor, ca printr'un aparat de radio, vorbește însuș Dumnezeu”.

În adevăr, minunat aparat a pus Dumnezeu în om. Tatăl lui Niculiță i-a zis inimă, alți-zic creier; sunt cari-i zic sânge și iarăș alții îi spun suflet. Inimă, creier, sânge sau suflet? În tot chipul un radio dumnezeesc.

Samuil a auzit în al său aparat de dumnezeesc radio, o chemare: „Samuile, Samuile!” I se părea că preotul Eli l-ar fi chemat și abia după a treia, adecă la a patra chemare a înțeles că nu Eli ci însuș Dumnezeu l-a chemat și atunci a răspuns și el: „Vorbește, Doamne, căci robul tău ascultă”.

Înțeles-ați voi acum cine vă trimite și cine vă chiamă la școală și la sfânta biserică? Dacă vi se spune: să fii bun la școală! sau: pe stradă umblați frumos! sau: nu vă certați! sau: salutați pe cei mai mari! sau: nu chinuți animalele! nu rupeți florile și altele și altele ca acestea, voi să știți că toate aceste sfaturi vin dela Dumnezeu, prin inima părinților, învățătorilor și preoților voștri și ajung la voi.

„Vorbește, Doamne, căci robul tău ascultă”. Așa a răspuns Samuil. Și voi, iubiți copii, așa să ascultați învățăturile mai marilor voștri, ca Samuil, căci prin glasul mai marilor voștri însuș Dumnezeu vorbește. Așa să fie.

Binecuvântarea Domnului peste voi cu al său dar și cu a sa iubire de omeni totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Preotul Florea Codreanu.

Onorata Preoțime și toți Onorații

abonați ai foii noastre sunt rugați

să-și achite abonamentul restant.

Fragmente din trecut.**Opiniune motivată...**

D-l Cristea ne-a spus multe și frumoase despre politica tradițională, a uitat însă că Românii n'au înțeles nici odată sub politica națională politica *aristocratică* din această țară, căci în acest caz ei nu ar merita nici odată libertatea. Cu totul alta fusese politica părinților noștri. Ce e drept Românii în an. 1863 au făcut mari concesiuni aristocrației, dar din ce cauză? Istoria o va spune; aci constatăm numai, că în an. 1863 a fost bine așa; dar concesiunile cu totul exorbitante și servile din 1865 (dieta dela Clușiu) a fost eroare capitală, pentru care ne compătimi toată Europa liberală, care se mira, cum au putut comite Românii și Sașii absurditatea politică de a merge la Clușiu (Cluj), când ei aveau dieta în Sabiu (Sibiu). Noi nu credem că Românii vor mai cădea vre-odată în erori grosolane ca cea din 1865.

Ni se scot ochii cu legile mai vechi ale Transilvaniei. Când vreodată ne-am entuziasmat noi pentru acele și nu le-am combătut în mii de variațiuni? Ne mirăm cum d-lor confundă conceptul de *autonomia* unei țări cu codicele său civil și penal. Una este a posedea dreptul de *legislațiune autonomă, independentă* de amestecul altor țări și altor corpuri legislative străine, și cu totul alta este a legifera acasă în țara ta, bine ori rău, prin potestate legislativă absolută ori constituțională. Necum provincie, dară staturi mari, suverane întru toată puterea cuvântului, au avut și mai au, pe lângă legi bune multe foarte rele; dar aceasta e afacerea lor internă. Să cuteze cineva a le zice: „dați țara la alții, că voi nu știți face legi“, ar fi vai de sufletul lui.

Minoritatea se sperie de *sufragiul universal*. Noi nu asudăm pentru el; zău însă nici pentru această lege electorală, care este de o mie de ori mai periculoasă. Sufragiu universal? Ce atâta spaimă? Iată-l aplicat de ani în Franța; iată-l în Italia, în Germania, Elveția etc; iată-l apropiindu-se către noi. Și apoi, să distingem între *corp legislativ normal* și între *constituantă*. Nu corpuri legislative mai pot trafica în Europa țări și provincii, ci sau constituante alese prin *vot universal*, sau *comandanți generali*, uti figurae docent în 1859, 1866, 1871 et 1877/8.

Minoritatea pune temei mare și pe înoirea dualismului pentru alți 10 ani și ne dă să pricepem că noi l-am combate în deșert. Avem onoare să declarăm și la locul acesta, că Românilor cari țin la politica rezistenței passive între marginile Transilvaniei așa cum erau ele trase și regulate înainte de 1848, dualismul nu le face vre-o mare durere de cap. Dacă ei l-au criticat și-l mai critică ici-colea, observați bine, că nu o fac atât ca cetățeni ai Transilvaniei, cât mai vărtos ca sinceri amici ai integrității monarhiei, sub care însă nici decum nu înțeleg centralism riguros, ce sugere și amortește provinciile. Ne rugăm ca să nu se confunde nici aci conceptele. Ce are a face autonomia, independența *internă* a unei țări, sau cu monarhia întreaga sau cu dualismul? Să tragem cercuri de cercuri. În lăuntru *statului* Ungariei (nu în lăuntru Ungariei proprii) sau în lăuntru monarhiei întregi (nu în lăuntru micului arhiduc) și dacă vă place în lăuntru Europei, voește și Transilvania să-și aibe și ea legislațiune autonomă, pentru afacerile sale *interne* pe temeiul dreptului său public *secular*, precum o are *Croația*, precum o au 17

provincii ale Austriei. Apoi alături cu această voință legitimă națiunea română pretinde ca măcar pe acest teritoriu mic să-i rămână necunoscută și sancționată individualitatea sa națională-politică, și limba sa admisă întocmai ca și cea croatică în exercițiu la afacerile publice.

Minoritatea se teme de o sfărâmare prin carul dualismului. Cunoaștem și noi de ajuns acele amenințări; le considerăm însă numai ca pe niște mumii și năluci de cari se sperie paserile. Un popor, din ai cărui fiii supremul beliduce are sub stindardul armatei sale corpuri întregi de ostași bravi și credincioși; un popor din 3 milioane, din a cărui sudoare cruntă se varsă pe fiecare an zeci de milioane în tezaurul statului, n'are de a se teme de nici o sfărâmare tiranică. Am fost cu adevărat amenințați în a. 1875 cu *sfărâmare*; am luat însă amenințarea de glumă și ea va rămâne glumă necălită? Ce sfărâmare? O simplă migrațiune ca în secolul al XIII și XIV de 100 până în 150 mii de Români în Transilvania în Romania și de acum în Dobrogea, ar avea de rezultat perirea de foame a unui mare număr de proprietari unguri în Transilvania; iară de ar aduce în locul Românilor emigrați colonii nemțești și jidovești, ruina acelor proprietari ar fi și mai sigură. Și credeți oare D-Voastre că Europa ar mai suferi omoruri în masse, asasinate naționale.

Suntem acuzați de minoritatea comisiunii de neconsecvenți zicându-ni-se că așa numiții passiviști nu vor să participe la dieta Ungariei, dar la legile ei se supun, și le execută. La această obiecțiune, pe care juriștii o numesc capțioasă nu ar fi să răspundem nimic. Este foarte ușor a distinge între legi, la a căror creare participă cineva de *bună voie, din convingțiune* (convingere), unde apoi îi poți zice cu tot dreptul: *patere legem quam tu tibi fecisti, și între legi, la care nu ai participat de loc, ci ți-s'au impus cu forța*. Nu a fost tot așa până în 1848 și dela 1849 până în 1863? Dacă nu te-ai supune ce ai avea să faci? La această întrebare minoritatea va rămâne mult timp datoare cu răspunsul. Că mulți Români passiviști primesc și funcțiuni publice la stat? Da, ei primesc curat așa, precum au primit sub absolutismul austriac de 10 ani prin *miniștrii austriaci* peste 700 maghiari în Transilvania și câte mii tot maghiari în Ungaria, precum primeau *liberii* elvețieni posturi de ofițeri în armata papei roman și în a regelui neapolitan, precum primiau anglii în Austria etc. etc. Aceasta însă este curat numai de interes strict personal al fiecărui individ în parte și nu are a face nimic pe lume cu politica nici cu națiunea. De ce să nu între Românii în funcțiunile publice din patria lor? Cu aceea că li s'a nedreptățit patria și este asuprită națiunea lor. Chiar națiunea ceruse totdeauna ca fiii săi să intre în funcțiuni ca să-și tragă și ei plăți și pensuni din milioanele pe care le numără dânsa alături cu celelalte la tezaurul cel desfumat al statului.

(Urmează)

Obiecte bisericesti**dela cele mai renumite fabrici, se află****de vânzare la Librăria Diecezană.**

† Preotul Ioan Daicovici.

Joi în 4 Octomvrie a. c. preoții tractului Caransebeș au însoțit pe ultima cale pământeană, pe unul dintre cei dintâi colegi ai lor: Cu multă durere au predat pământului corpul trudit de boală al preotului Ioan Daicovici din Prisaca.

Fratele Ion nu mai este între noi să ne delecteze cu melodiioasa-i voce de tenor, pe care știa să o moduleze și să o înalțe către Cer prin cântarea noastră bisericească. Pentru ultima oară l-am văzut umblând anul trecut vara; era la Cassa diecezană, acolo cu seninătate ne spunea: „încurând voi merge la fratele Liviu Corneanu“. Exact la 2 ani după preotul Liviu, ne-a părăsit și el în vârsta de abia 42 ani.

Protopresbiteratul Caransebeșului a pierdut un preot cu calități alese iar comuna Prisaca un păstor iubit.

Înmormântarea s'a săvârșit cu toată demnitatea de un sobor de 12 colegi, și anume: preoții Eftimie Lăpăduș Căvăran, Ioan Lăpăduș Ohabamâtnic, Gheorghe Bria Ruginosu, Ioan Borlovan Maciova, Gheorghe Sperlea Zăguzeni, Martin Rădoi Obreja, Aurel Marta Gavojdia, Remus Lăpăduș Căvăran, Traian Nemoian Petnic, Romulus Pop Caransebeș, Iova Drăghina Mâtnicul-mare și diaconul Teodor Roșca din Caransebeș.

După sfânta Liturghie la înfrățitul prohod, pâr. Gheorghe Sperlea, printr'un panegiric potrivit a scos în relief însemnătatea demnității preoțești, precum și respectul ce se cuvine preotului față de cel mai sublim dar, ce-l are printre pământeni. Adânc îndurerat a exprimat ultimul adio din partea protopopului tractual precum și din partea fraților preoți din tract.

În fața mormântului, profund impresionat a vorbit învățătorul Pavel Maroievici, în numele credincioșilor din comună. Preotul Eftimie Lăpăduș a adresat câteva cuvinte de adio, în numele credincioșilor din Căvăran, unde defunctul a crescut ca un băiat de model, și unde și-a dezvoltat o parte din activitatea sa, ca învățător confesional.

Au rămas nemângăiați o soție devotată, tatăl și frații: Constantin profesor universitar în Cluj și Damaschin profesor în Logoj, cărora — și pe această cale — le exprimăm condoleanțe.

Bunul Dumnezeu să-l așeze cu dreptii Săi!

N. B. Ținem să remarcăm, că cea dintâi sumă de 30.000 Lei din fondul de ajutorare reciprocă pentru înmormântări, s'a dat văduvei defunctului, care a ușurat mult situația nefericitei văduve.

ȘTIRI

Pe urma intervențiilor stăruitoare ale F. O. R.-ului, programa solemnităților de azi, Duminecă, în Logoj s'a stabilit în sensul că M. S. Regele dela gară se va îndrepta direct la biserica ortodoxă și numai de aci va pleca la ceremonia dela biserica unită.

Congresul general anual al F. O. R.-ului. Pe zilele de 27, 28 și 29 Octomvrie a. c. s'a convocat la Sibiu congresul general anual al F. O. R.-ului. La acest congres va participa toată elita intelectualității ortodoxe din Ardeal și Banat.

Punerea pietrii fundamentale la școala normală ort. rom. Andrei Șaguna din Sibiu. Eri au avut loc mari serbări în Sibiu, din prilejul punerii pietrii fundamentale la școala normală confesională Andrei Șaguna. Școala acesta cu o vechime de circa 150 de ani a avut un însemnat rol cultural în trecutul nostru. Acum ea își zidește local propriu, intenționând să-și continue, pe mai departe importantul ei rol în viața neamului, ocrotit de Biserică. La fumoasele solemnități organizate de I. P. S. Mitropolit Nicolae, a asistat M. Sa Regele Carol II.

Schimbare în guvern. De fapt s'ar putea zice schimbare de guvern, căci guvernul vechi și-a dat demisia, dar tot același i-a luat locul. În noua formație, pe lângă unii subsecretari proaspeți, au intrat: d-l Manolescu-Strunga la industrie și comerț, Dr V. Pop ministru fără portofoliu. D-l N. Titulescu a demisionat din toate demnitățile politice ale țării. Astfel departamentul externelor a rămas fără titular. Interimatul îl are d-l primministru G. Tătărescu.

Film și conferințe religioase. Se știe că pe lângă toate imensele bogății și daruri ce s'au scurs în decurs de veacuri din Țările românești înspre locurile sfinte, nici până astăzi Țara noastră nu are o biserică în Ierusalim. Animat de gândul ridicării unei biserici și a unui cămin românesc în Ierusalim, I. P. S. Patriarh Miron a lansat o colecție pentru care au contribuit aproape toți binevoitorii noștri creștini. În scopul de a intensifica propaganda pentru această idee, forurile noastre bisericești, acum mai nou au reușit să aibe prețiosul concurs al d-lui Marcu Beza, consulul României la Ierusalim. D-sa s'a angajat să conferențieze cu un film cuprinzând vederi și scene din Palestina și mănăstirile Meteore din Thesalia. Cea dintâi conferință cu acest subiect a fost ținută la 28 Septemvrie a. c. în sala Fundației Dalles din București cu un frumos succes.

Ideia o găsim foarte nimerită și sperăm că pentru eventualitatea tinerii unei conferințe în orașul nostru, să avem concursul tuturor la reușita aceleia.

La examenul de cvalificațiune preoțească, ținut Joi în 4 Octomvrie a. c. sub prezidiul P. S. Episcop diecezan s'au prezentat următorii 12 candidați: *Alimpie Aldescu, Marcu Bănescu, Gheorghe Bihoiu, Coriolan Bota, Ilie Crivacucea, Octavian Daju, Iova Firca, Moise Ghilezan, Simeon Novac, Simeon Țona, Pavel Treiconi, și Victor Vladuceanu.* Toți candidații au reușit obținând: 7 nota *foarte bine*, 2 *bine* și 3 *suficient*.

ANUNȚ.

Prin aceasta se anuță cucernicii preoți și cateheți că d-l profesor Andrei Buzdug dela Academia Teologică ort. rom. din Cluj a scos de sub tipar manualele sale de religie, întocmite conform programei celei noi pentru clasele I. II. III. IV. primare. Manualele sunt bine și frumos executate: și pentru a le putea pune la dispoziția elevilor se vând cu prețul minim de 12 Lei pentru cl. I. și II. și 14 Lei pentru cl. III. și IV.

La comandă se dă și rabatul cuvenit. Comanda se face la adresa: *Dr Andrei Buzdug profesor Cluj, Str. Bădescu Nr. 20.*

Primăria orașului Caransebeș.

No. 4633 adm. 1934.

PUBLICAȚIUNE.

Primăria orașului Caransebeș prin prezenta publică concurs de licitație pentru procurarea a 60 vagoane lemne de foc pe anul curent pe seama Primăriei, Spitalului orașenesc și Uzinei Electrice pe ziua de **29 Octombrie 1934 ora 12 a. m.**

Cei ce doresc să vândă aceasta cantitate de combustibil sunt rugați a-și înainta ofertele scrise și sigilate în conformitate cu Art. 88-110 din legea Contabilității Publice, primăriei orașului Caransebeș până la data de 29 Octombrie 1934 ora 12 a. m. împreună cu dovada despre depunerea vadiului de 10% din valoarea ofertei.

Se cere lemne de foc de fag cl. I. uscate, sănătoase, vagonul de 10.000 kg. 22 m. c.

Lemnele se vor furniza în conformitate cu caietul de sarcini fixat de Ministerul de Finanțe, Oficiul Central de Licitații.

Prețul se va indica ab curtea Primăriei, Spitalului orașenesc și Uzinei Electrice.

Taxele de timbru și înregistrare se supoartă de vânzător.

Caietul de sarcini se poate vedea zilnic la serviciul Tehnic orașenesc.

Caransebeș, la 26 Septembrie 1934.

Primar ss. **Dr D. Novăcescu** Secr. gener. ss. **Dragomir**

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Comitetul școlar al liceului „Traian Doda” din Caransebeș aduce la cunoștință că în ziua de **14 Octombrie 1934** va ține licitație publică prin bună învoială pentru procurarea alimentelor mai jos arătate necesare Internatului liceului pentru anul școlar 1934/35.

Licitația se va ține în conformitate cu dispozițiunile art. 88-110 din L. C. P. și Regulamentul O. C. L. cât și cu normele publicate în Monit. Oficial Nr. 127/931.

Licitanții vor depune pe lângă ofertă și o garanție de 5% din valoarea furniturii oferită, iar ofertele se vor face numai în conformitate cu caetele de sarcini care pot fi văzute în fiecare zi dela ora 9-12 a. m. la direcțiunea școlai.

Termenele de licitație:

La ora 9. a. m. pentru circa 5000 l. lapte.

La ora 10 a. m. pentru circa 300 kgr. brânză.

La ora 11 a. m. pentru circa 9000 kgr. făină integrală și 1500 kgr. făină albă Nr. 0.

La ora 12 a. m. pentru carne, mezeluri și untură: circa 1500 kgr. carne de vacă, 1000 kgr. carne de vițel, 500 kgr. carne de oaie și miel, 500 kgr. carne de porc, 100 kgr. mezeluri, 60 kgr. slănină și 500 kgr. unsoare topită.

Caransebeș 25 Sept. 1934.

Președ. Comit. școlar

Direct. internatului

Dr Cornel Corneanu

Matei Armaș

Tipărit, în Tipografia noastră diecezană, a apărut:

Manualul de Tipic

al Bisericii ortodoxe, în uzul teologilor și preoților, cuprinzând serviciile Dumnezești din postul sfintelor Paști

Intocmit de:

CONSTANTIN VLADU

profesor de Tipic și Cântare la Academia teologică din Caransebeș,

aprobat de Consiliul eparhiei ort. rom. a Caransebeșului și tipărită cu binecuvântarea în Domnul adormitului fost episcop diecezan Dr IOSIF TRAIAN BADESCU.

Cartea e tipărită pe hârtie fină, în două culori și se poate comanda dela

LIBRĂRIA
și TIPOGRAFIA
DIECEZANĂ
din CARANSEBEȘ.

Exemplarul: Lei 180
plus spesele postale.